

Skjerpet påpasselighet med landssvikene

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 20

På grunn av de hyppige rømminger

Det har vakt berettiget forundring at landssvikere, hvorav mange med ganske betydelige straffer, har kunnet nyte en utstrakt bevegelsesfrihet. Folk som er dømt til flere års tvangsarbeid ved byretten eller lagmannsretten, har fått lov til å være på fri fot inntil deres sak er endelig avgjort av Høyesterett, og i flere tilfelle er det også gitt utsettelse med soningen etterat endelig dom er falt.

De hyppige rømminger i det siste har medført at påtalemyndigheten nu har skjerpet påpasseligheten, og riksadvokaten har gitt ordre til at løslatelser og utsettelse med soning ikke skal innvilges uten at særlig presserende grunner kan legitimeres.

Dette var også begrunnelsen for påtalemyndighetens begjæring om at professor Klaus Hansen måtte bli fengslet på ny, og forhørsretten tok begjæringen til følge.

Da Klaus Hansen ble løslatt i januar i år var det for at han lettere skulle kunne forberede sitt forsvar i samarbeid med sin forsvarer, overrettssakfører Børresen. Imidlertid ble Klaus Hansen angrepet av gulsot, og da han ble utskrevet fra sykehuset bosatte han seg — fremdeles med påtalemyndighetens tillatelse — i Holt ved Tvedestrand. Han protesterte energisk mot fengsling, idet han påberopte seg at han hadde overholdt sin meideplikt overfor lensmannen i Holt til punkt og prikke, og at han også bodde slik til at lensmannen til stadighet kunne holde øye med ham. Hans forsvarer mente dessuten at det ikke kunne bli tale om høyere straff enn at den ville bli avsont med de 2½ års varetektfengsel han har hatt.

Dette siste er påtalemyndigheten ikke enig i. Tiltalen mot Klaus Hansen er på ingen måte redusert, og det er antydnet en straffepåstand som langt overskrider varetektsoppholdet. Videre mener påtalemyndigheten at forutsetningen for at løslatelsen ble innvilget nu må være oppfylt.

Hovedforhandling i saken mot Klaus Hansen er sist berammet til i midten av neste måned, men den må antagelig igjen utsettes, da forsvareren er forhindret.

Nykjua-karene fikk 8 til 15 år

I følge privattelegram til Telemark Arbeiderblad, er tiltalte i Nykjua-saken, Erik Bergendahl, Gjerpen, blitt dømt til tvangsarbeid i 12 år, inndragning av 250 kr. og rettighetstap i 10 år.

De seks andre fikk domer fra 8½ til 15 års tvangsarbeid. Samtlige ble, bortsett fra et par mindre tiltalepunkters vedkommende, funnet skyldige etter tiltalen.

Etter det DT og BB får opplyst vil ikke dom i saken bli avsagt før kl. 14.30 i ettermiddag.

Klaus Hansen fengsles påny

Saken mot professor Klaus Hansen skulle for lenge siden ha vært behandlet ved lagmannsretten, men den har måttet utsettes på grunn av hans sykdom. Han ble løslatt fra varetektsfengslet i januar, men da saken nu igjen skal berammes er han anholdt og fremstilles i dag i forhørsretten, hvor ny fengslingskjennelse blir avsagt over ham.

«Algo»-rømlingene knepet etter en dramatisk jakt

Fra Aftenpostens korrespondent.

Alesund, 12. mai.

Landssvikrømlingene som ble knepet på Stad-havet gjorde ingen motstand da politibåten, en racer som gjør 20 mil praiet dem og beordret dem å gjøre venderreis. De lystret ordre med en gang. Bare en time til og rømlingene ville ha kommet ut i rom sjø, chansene for å knipe dem hadde da vært små.

Det var litt over midnatt da konturene av «Algo» ble skimtet ute på Stad-havet. Politimennene gjorde våpnene klar, de var ikke så lite spent på hvordan praiingen skulle forløpe og om rømlingene hadde våpen ombord. På 20 meters hold ble «Algo» praiet og stoppet. Sjøen var imidlertid tung med store bølger, og det var derfor uråd å borde båten i åpen sjø. I mellomtiden var en båt med heimvernsfolk fra Herøy kommet til stede, og etter en stunds forløp lyktes det denne båten å komme så nær opp under «Algo» at man kunne komme ombord i flyktningebåten. Alt gikk pent og pyntelig for seg. Ombordsetningen av heimvernsfolk var i første rekke en sikkerhetsforanstaltning for å hindre rømlingene i å konferere seg i mellom og lage ensartede forklaringer for å dekke mulige hjelpesmenn i land. Med heimvernsfolk som vakt ombord og politibåten som eskorte ble «Algo» dirigert til Larsnes hvor det ble tatt opp fortegnelse over rømlingene. Det var ingen våpen ombord, men utstyret ellers tydet på at karene hadde forberedt seg på langfart.

— De to danske terrorister Erick Munk og Johannes Rasmussen, som ble dømt til døden i mars i år, er blitt henrettet.

Påstand om 6 år for Odd Stokkan

Blant vitnene i Stokkan-saken i Fredrikstad byrett i går var lektor Ness, Sarpsborg, som var fylkesfører i Østfold da partiet reorganisertes umiddelbart før den tyske invasjon. Han fremholdt at Odd Stokkan ikke var blitt med til Oslo for å gjøre tjeneste som hirdvakt, hele hensikten med Oslo-reisen var å få en orientering om situasjonen, som NS-folkene i distriktet åpenbart stod helt rådville overfor. «Hvis ikke uttrykket var så odiøst, ville jeg si at vi ble «shanghaiet» til vakt-tjenesten, sa vitnet.

En del vitner til fremstod, bl. a. «redaktør» Kolshus, og de bekreftet Stokkans fremstillinger, men hadde intet å tilføye.

Aktor nedla sluttelig påstand om tvangsarbeid i 6 år og rettighetstap. Forsvareren ba tiltalte ansett på mildeste måte. Dommen blir avsagt i morgen.

Presseleder Gudem Larsen dømt ved forelegg

Lagmannsrettssakfører Vebjørn Gudem Larsens sak er nå avgjort ved forelegg. Dommen lød på fengsel i ett år og rettighetstap, samt inndratt 1406 kr., foreiler Moss Tilskuer.

Han var medlem av NS under okkupasjonen. Fra 1. oktbr. 1940 til 12. novbr. samme år var han presseleder for Østfold.

I november 1940 sendte han til «Kultur- og Folkeopplysningsdepartementet» en beretning der bl. a. redaktør Sunsvik, Moss Avis, redaktør Gjerløw, Fredriksstad Blad, og redaktør Hustad, Folden, ble karakterisert som absolutte motstandere av det nye styre.

I forelegget er det ikke nevnt, men det er uten tvil i formildneretning tatt sterkt hensyn til det store arbeid Gudem Larsen gjorde for å hjelpe biskop Berggrav. Således reiste han i den sak med hemmelig oppdrag til Tyskland, og utførte som sagt et stort arbeid her.

Stor-brannen i Tromsø ble påsatt.

Villa skjulte et innbrudd.

Tromsø: Den 22 år gamle Alf Bergethon Aronsen ble tirsdag kveld påtruffet beruset i byen. Han ble stanset av konstabel Gudmund Olsen, som samtidig spurte hvor han befant seg brann-natten. Aronsen ble gråblek i ansiktet og synlig forvirret. Olsen fattet da straks mistanke og tok Aronsen med til politistasjonen.

Politimester Klouman opplyser i går morges at Aronsen har tilstått at han sammen med Sverre Haugan brann-natten gjorde innbrudd i Austads lager for å fjerne mulige spor satte de på ild før de forlot lageret. Aronsen har også tilstått et par andre brannforsøk.

Begge er tidligere NS-medlemmer. Aronsen har tjenstgjort i Stapo under okkupasjonen. Haugan er født i 1920.

109860